

Aile İçi İletişim
&
Anne Baba Tutumları

HAYATTAKİ EN DEĞERLİ VARLIĞINIZ NEDİR?

İLETİŞİM NEDİR ?

- İletişim; karşılıklı mesaj alışverişidir.

Mesaj,

Ulaşıyor mu

Anlaşıyor mu

Doğru mu

...

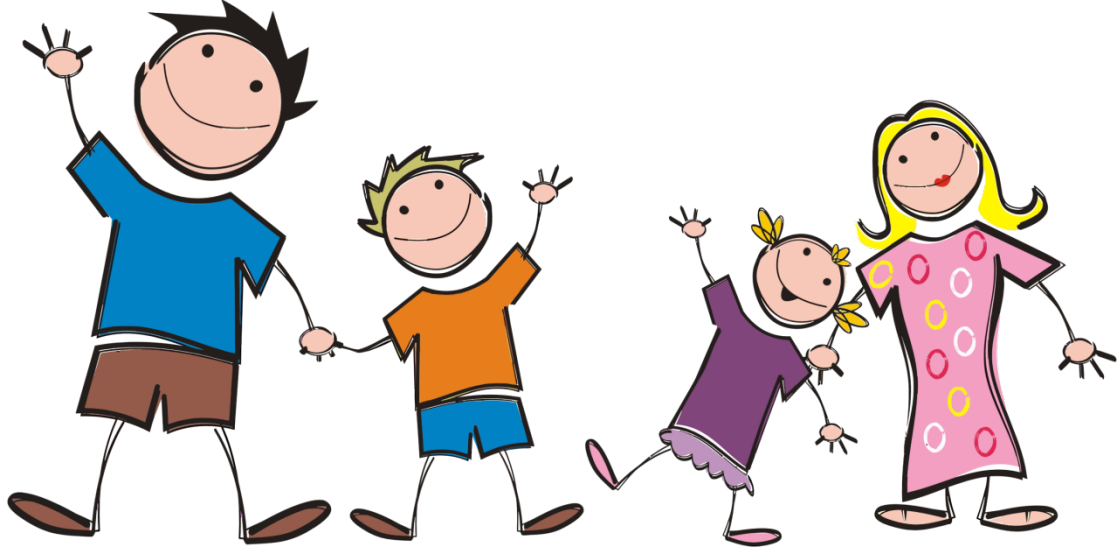

Etkili İletişim

Etkili iletişim; aile üyelerinin birbirlerinin duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışması, **paylaşması**, **işbirliği** ve **yardımlaşması** demektir.

ÇOCUKLA İLETİŞİM DEYİNCE AKLIMIZA NE GELİYOR ?

- ▶ Ona bir şeyler söylemek.
- ▶ Bir şeyler anlatmak
- ▶ Nasihat vermek
- ▶ Söz dinletmek ...

ÇOCUĞUMUZ İLE ARAMIZDAKİ İLETİŞİM ENGELİ

- ▶ Emir vermek
- ▶ Gözdağı vermek
- ▶ “Sen dilini” kullanmak
- ▶ Ahlak dersi vermek
- ▶ Nutuk çekmek-öğüt vermek
- ▶ Yargılama-eleştirme-suçlama
- ▶ Ad takmak-alay etmek
- ▶ Kıyaslama

Sen Dili: Çok dikkatsizsin, her zaman hatalarını düzeltmek zorunda kalıyorum.

Ben Dili: Sürekli yaptığın hataları düzeltiyor olmak beni çok yoruyor.

İLETİŞİM HATALARI NELERE SEBEP OLUR?

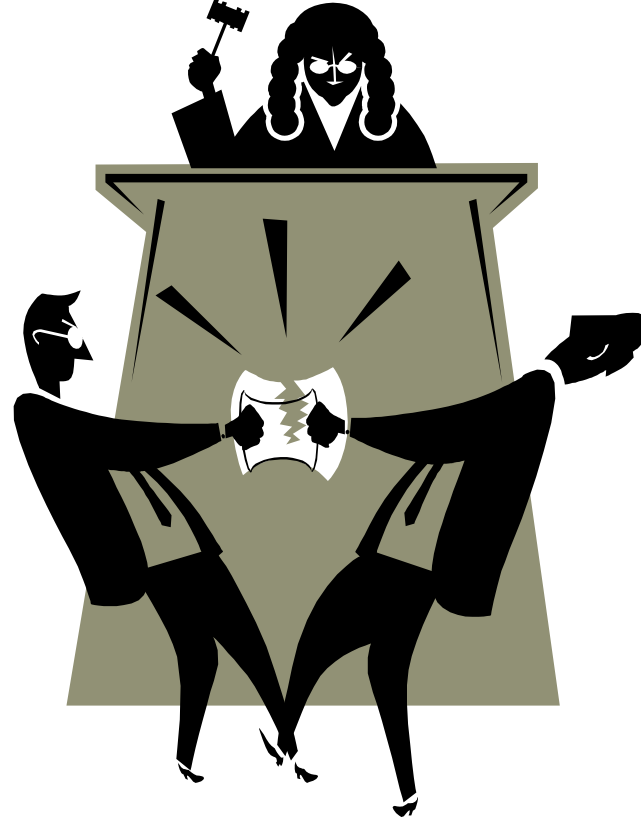
- ▶ İnadına hareket etme,
- ▶ Karşılık verme,
- ▶ Kızgınlık,
- ▶ Anlaşılmadığını düşünme,
- ▶ Yalan söyleme,
- ▶ Kaygı, endişe,
- ▶ Başarısızlık duygusu,
- ▶ Güvensizlik,

İLETİŞİM HATALARI NELERE SEBEP OLUR?

- ▶ Gücenme,
- ▶ İçe kapanma,
- ▶ Sevilmediğini düşünme,
- ▶ Benlik Saygısının zedelenmesi,
- ▶ Hayata karşı olumsuz bakış,
- ▶ Kendine ve çevresine saygı duymama,
- ▶ Kendini ifade edememe...

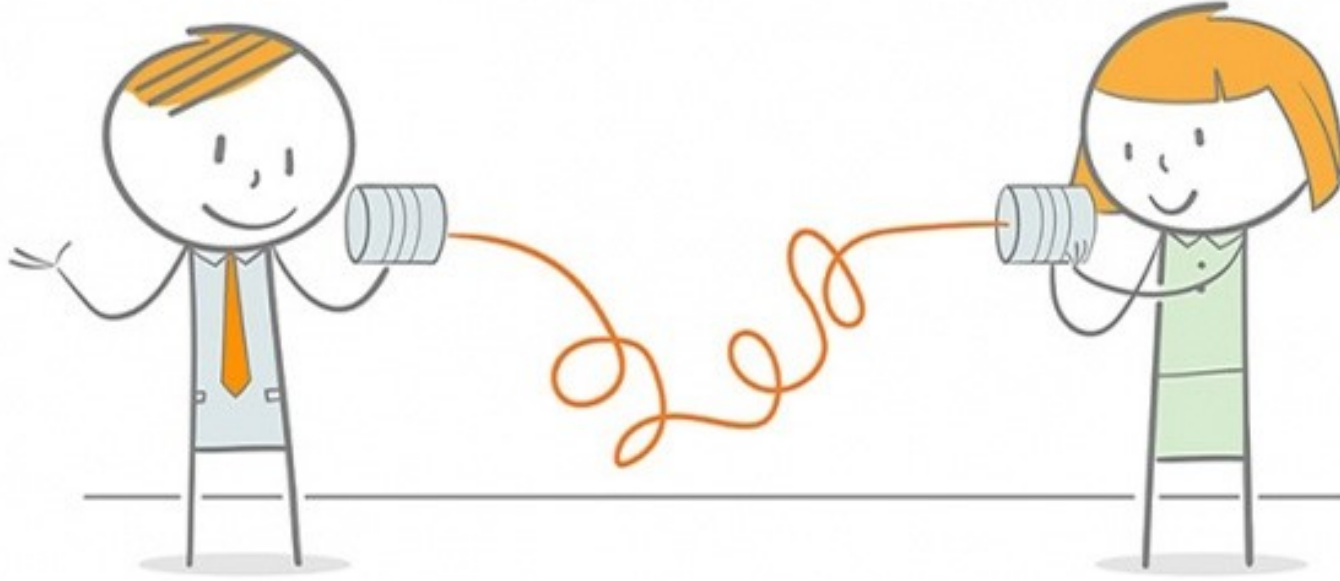
Ülkemizde yapılan bir araştırmada; ders başarısı düşük çocukların **yarısının** anne baba ilişkilerinin kötü olduğu,

Yarısından fazlasının ise **babalarının kendilerine vakit ayıramayacak kadar meşgul oldukları** görülmüştür.

DAHA SAĞLIKLI İLETİŞİM İÇİN;

DİNLEMEK

DAHA SAĞLIKLI İLETİŞİM İÇİN;

- ▶ Onunla değişik konularda **sohbet etme** ortamı oluşturun.
- ▶ Aşırı eleştirici ve yargılayıcı olmaktan çekinin.
- ▶ Hatalı davranışlarını konuşarak uyarın ve ona doğru olanı anlatın.
- ▶ Başkalarının yanında onu kesinlikle küçük düşürmeyin.
- ▶ Onu başkaları ile kıyaslamayın.
- ▶ Kabiliyetlerini fark edin ve teşvik edin
- ▶ Topluluk içerisinde söz almasını teşvik edin
- ▶ **Ona sık sık sevdiğinizi söyleyin.**

DAHA SAĞLIKLI İLETİŞİM İÇİN;

- ▶ Çocuğunuza sık sık söz hakkı verin
- ▶ Kendini ve Duygularını “Ne Düşünüyorsun, Nasıl Hissediyorsun?” gibi sözlerle anlamaya çalışın.
- ▶ Onun fikirlerine değer verdiğinizi hissettirin.
- ▶ Onun olumlu davranışlarını kesinlikle takdir edin.
- ▶ O konuşurken onun yüzüne bakın ve ciddiye aldığınızı hissettirin.
- ▶ Onun için zaman ayırın.
- ▶ Yaşına uygun görevler verin ve daha sonra başarısını takdir edin.

EMPATİ

Empati; bir başkasının duygularını, içinde bulunduğu durumu ve nasıl hissettiğini anlamak olarak kısaca tanımlanabilir.

Üzüntüsünü açığa vurmeyen bir çocuğa “**Seni üzgün görüyorum, seni üzen şey nedir**” diyerek iletişim yolunu açabilir.

Mutluluk

Korku

Öfke

Üzüntü

ANNE BABA TUTUMLARI

Yaygın anne baba tutumları;

1. Baskıcı Ve Otoriter Tutum
2. Gevşek Tutum(Çocuk Merkezli Aile)
3. Dengesiz Ve Kararsız Tutum
4. Koruyucu Tutum
5. İlgisiz Ve Kayıtsız Tutum
6. Güven Verici, Destekleyici Ve Hoşgörülü Tutum

BASKICI - OTORİTER TUTUM

DAVRANIŞ

- ▶ **Katı disiplin** vardır.
- ▶ Çocuk, her kurala uymak zorundadır.
- ▶ **Zor** kullanarak denetleme ve sevgi esirgeyerek denetleme boyutları egemendir.
- ▶ Denetlenen çocuk ,hangi davranışın hangi tepkiyi alacağı hakkında bir fikre sahip değildir.
- ▶ Çocuk devamlı **suçlanır, karışılır ve cezalandırılır.**

SONUÇ

- ▶ Çocuğun kendine olan güvenini ortadan kalkar.
- ▶ Çocuğun kişiliği zayıflar.
- ▶ Çocuk, sessiz, uslu, nazik, dürüst ve dikkatli olur ama çocuk, küskün, silik, çekingen, kolayca etki altında kalan, aşırı hassas veya aşırı isyankar bir birey haline gelir.

GEVŞEK TUTUM (ÇOCUK MERKEZLİ AİLE)

DAVRANIŞ

- ▶ Çocuk ailede inisiyatif sahibi tek kişidir ve onun isteklerine diğer aile bireyleri kayıtsız şartsız uyarlar.
- ▶ Anne - baba-çocuk rolleri, hak ve sorumluluklar göz ardı edilmiştir.
- ▶ Ana-baba- çocuk arasında sağlıklı bir iletişim yoktur.
- ▶ Çocuk, abartılmış sevgi gösterileri içinde büyür.
- ▶ Anne baba evde çocuklarının egemenliğini kabullenmiş ve onlara boyun eğmişlerdir.
- ▶ Çocuk aşırı şımartılmıştır.

SONUÇ

- ▶ Çocuk doyumsuzdur.
- ▶ Ana- babalarına hükmederler ve onlara çok az saygı gösterirler.
- ▶ Zamanla ev dışındaki kimselere de egemen olmanın yollarını ararlar.
- ▶ Hayatlarının ilk günlerinden itibaren her türlü ihtiyaçlarının karşılanacağı ve isteklerinin buyruk niteliği taşıdığı beklentisini geliştirmişlerdir.
- ▶ Okul ortamına uyum sağlamakta güçlük çeker.
- ▶ Yetişkin olduklarında da toplumun kendilerine vermediği hakları kendilerine tanımaya karşılaşırlar.

DENGESİZ VE KARARSIZ TUTUM

DAVRANIŞ

- ▶ Anne-baba arasında görüş ayrılığı vardır.
- ▶ Ana-baba, çocuk konusunda çocuğun yanında- birbirlerini eleştirirler.
- ▶ Taraflardan biri çocuğu kayırır.
- ▶ Çocuğuna sözünü dinletmeye çalışan karasız ve dengesiz bir anne; önce çocuğuna yumuşak tonda konuşur, ardından sesini yükseltir, annenin isteği hala yerine getirilmemişse anne çocuğu döver fakat ardından da diz çöküp özür diler.
- ▶ Baba, yorgun olmadığı ve sakin olduğu bir günde 'uygun' gördüğü bir davranışı, yorgun ve gergin olduğu bir günde 'uygun olmayan' bir davranış olarak görür.

SONUÇ

- ▶ Çocukta bazı iç çatışmalar oluşabilir.
- ▶ Çocuk huzursuz bir yapıya sahip olur.
- ▶ Çocuk, dengesiz ve tutarsız davranışlar sergiler.

KORUYUCU TUTUM

DAVRANIŞ

- ▶ Çocuğa gereğinden fazla kontrol ve özen gösterilir.
- ▶ Anne çocuğuna yardım etme ve ona olan sevgisini dile getirme adına çocuğunun yapması gereken davranıŐları veya görevleri kendisi yapar.
- ▶ Mesela;2 yaŐlarında çatal-kaŐık kullanabilen çocuğa 8-9 yaŐlarına gelse bile anne eliyle yemek yedirir.
- ▶ Ödevlerini anne baba yapar

SONUÇ

- ▶ Çocuk diğer kimselere aşırı bağımlı, güvensiz, duygusal kırıklıkları olan bir kiŐi olabilir.
- ▶ Gelecekte aynı koruyucu tutumu eŐinden bekleyebilir.
- ▶ Çocuk kendi kendini yöneten bir birey olamaz.
- ▶ Çocuğun sosyal gelişimi zedelenir, çocuk kendini gruba dahil ettirmek için zaman zaman toplumdıŐı ve isyankar davranıŐlara başvurabilir.

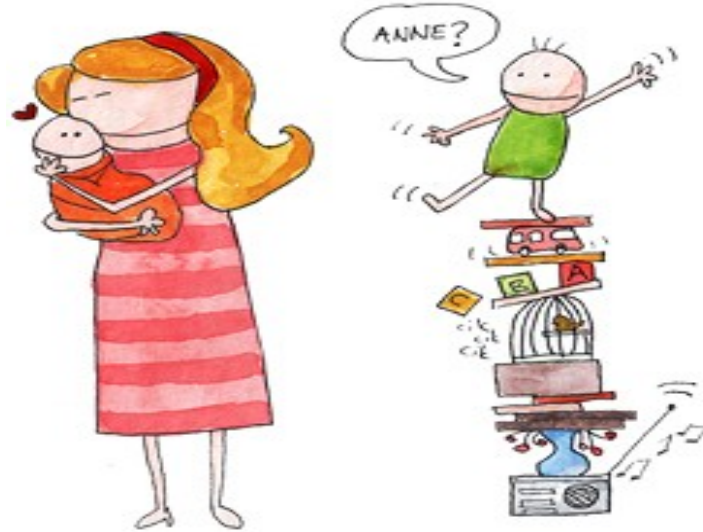
İLGİSİZ VE KAYITSIZ TUTUM

DAVRANIŞ

- ▶ Anne-baba çocuğu yalnız bırakma görmezden gelme şeklinde çocuğu yalnız bırakır.
- ▶ Duygusal istismara yol açan böyle bir ortamda ana-baba-çocuk üçgeni arasında iletişim kopukluğu gözlenir.

SONUÇ

- ▶ Çocuk, arkadaşlarına ve yakın çevresindeki eşyalara zarar verebilir.
- ▶ Çocuğun saldırganlık eğilimi güçlüdür.

GÜVEN VERİCİ, DESTEKLEYİCİ VE HOŞGÖRÜLÜ TUTUM

DAVRANIŞ

- ▶ Ana-babanın çocuklarına karşı hoşgörü sahibi olmaları, onları desteklemeleri, çocukların bazı kısıtlamalar dışında, arzularını diledikleri biçimde gerçekleştirmelerine izin vermeleri anlamına gelir
- ▶ Evde kabul edilen ve edilmeyen davranışların sınırları bellidir.
- ▶ Bu sınırlar içinde çocuk özgürdür çocuğun söz hakkı vardır, duygu ve düşüncelerine saygı duyulur ve çocuk kendini rahatlıkla ifade eder.
- ▶ Davranışlar kabul görür ve onaylanır.
- ▶ Çocuk sevgi, güven, teşvik görür ve yetişkinler tarafından dinlenir.
- ▶ Çocuk, ikna ederek denetlenir.
- ▶ Anne baba tutarlıdır ve çocuk tarafından anlaşılabilir davranışlar sergiler.

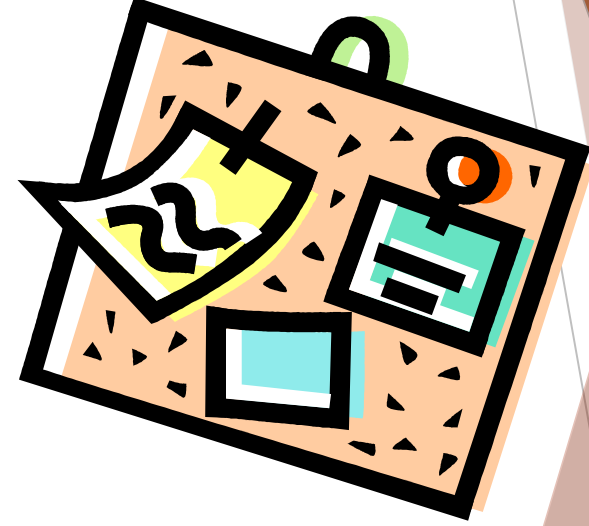
SONUÇ

- ▶ Çocuk özgüven kazanır ve kendine kendine karar verip sorumluluk taşımamasını öğrenir.
- ▶ Çocuk, girişim yeteneğine sahip olur.

ÖNERİLER;

- ▶ Çocuğunuza zaman ayırın
- ▶ Çocuğunuz ile birlikteyken tüm dikkatinizi vermeye çalışın
- ▶ Çocuğa sevdiğinizi söyleyin, belli edin
- ▶ Aşğılamak, suçlamak, çocuk adına karar vermek yerine önce dinleyin
- ▶ Davranışlarınızda tutarlı olun
- ▶ Kıyaslamadan kaçının
- ▶ Çocuğun yanında tartışmamaya özen gösterin
- ▶ Çocuğunuza «Sana güveniyorum, elinden geleni yapacağına inanıyorum» mesajını verin.
- ▶ Çocuklar söylediklerinizden ziyade yaptıklarınıza bakarlar
- ▶ Yaşına uygun görev ve sorumluluklar verin

Unutma

Çocuklar kulaklarıyla
yım değil,
Gözleriyle eğitilirler.